מפני רעתה. לתקן סהדי דבגלוי מוסקי דזוזי גמי הוה מזכין לה והכי דעייל ונפיק מזוזי ממכר הוא לגבות שלא יחזור לוקח: **נעשו כמחה.** היה לריך למחה זוזי ולא למכור שדה קטנה בשלה זוז ולא מצא לה לוקחין ומכר גדולה בשלשים: **וקא עייל ונפיק מזוזי.** וזה עיכבה: **לא קני.** לתקן סהדי דעל כורחו מכר [ה] שמותב ויכול לומר לכך הייתי מחזר אחר שמעות לקנות שדה קטנה ממנה: **ולא משכח.** לא מצא לה לוקחין מיד: **ואילו היה טורח.** טובא לחזור אחר הלוקחין: **הוה משכח.** לוקחי שדה קטנה: **ולא טרח.** שוקעה לו שטורח ומכר הגדולה בשלשים: **ועייל ונפיק מזוזי מאי לשמור שדהו מפני רעתה דמי.** כיון דמשום טירחא דאהדורי אחר לוקח הוקלה עליו למכור אותה בלא דוחק שעות שמע מינה לא חביבה היתה עליו: **עד כדי שכרן.** אם עשו שלוי קלת המלאכה ולא קיבלו כלום שוכר עליהן כל מה שהוא חייב להן יוסיף לאחרים ויגמרו: **שאתם חבילה לידו.** אם יש בידו משלהן הרבה כדרך החומנים המקבלים עליהן מלאכה מביאים כלי אומנות לבית בעל הבית: **מתני' בנקעה והוליכה בהר.** ברשם הכר ושע"פ שהדרך חלק ויפה חייב. בגמ' מפרש מאי שנא ריפה הכא דלא מפליג בין הוחלקה להוחמה ובשפיפ מפליג להוליכה בהר והוליכה בנקעה: **ואם החליקה פטור.** שבהר היה רואיה להחליק יותר ברשם הכר אד ומשופע לגדלין: **ואם הוחמה חייב.** שבקעה מעלה הבל לפי שהחריס סביבה ואין חויר שולט בה: **אם מחמת המעלה הוחמה.** בעלותה מרגיל הכר לרשם: **חייב.** שהמעלה גרמה לה והוא שיהא להוליכה בהר: **והבריקה.** בגמרא [ו] מפרש: **או שנעשית אגרייא.** שנטלוה לעבודת המלך: **אומר לו.** משכיר לשוכר: **הרי שלך לפניך.** טלה כמו שהיא שמוכה ותלך שלף מזלך גרס כמו מזלי וטרח [ז] ושאר מותה בדרכים. וגבי אגרייא נמי המתן עד שתשוב שלף מזלך גרס ופשפיל שניו: **מפה או נשברה.** שמפשיל כל שכרו: **חייב.** המשכיר למכור בעור והנגילה לכלבים ולהוסיף מעות ולהעמיד לו חמור או ישכור לו אחר בדמי נגילה שהרי חמור זה שיעבד לו או יחזור לו שכרו: **גמ' דקא מפליג.** בין הוחלקה להוחמה: **שמפה מחמת חויר.** לפ הוחלקה ולא הוחמה ומתה מעלמה הויל ושינה בה יכול לומר לו לפ מתה זו שלא מחמת חויר לפ היתה ליחודה בחויר היה ליגדל בחויר הר וקשה לה או לפ היתה ליחודה בבקעה וקשה לה: **תוכלנה.** עייפות ויגיעה ממשאה. הוליכה בהר יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לרשם הבר הוציל לה מתחילה על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה ויגעה תחת משאה ומתה. ואם שינה להוליכה בבקעה שע"פ שלא רגילו לותה מזעת ולא היום אם מלד לומר הוחמה י"ל אם הלכה בהר היה החויר שולט שם ונותן בה כח ולא תיגע תחת משאה [ח] בבקעה לא שליט בה חויר והיא היתה חסירת כח ויגעה לה נקרע

כגון שבאת חבילה לידו. וא"ת לפ"ה בשלמא לחוזי ויל"ל דה"ק אם**מכתא** היא ולא קני ל"ק דפועל לא נותן לו אלא לשכור בשויה ולא מן הכל: **אפילו** זו ר' מילין בו'. וה"ה אפילו זו שהלך בה קלרה יותר אלא [ט]שלא אם להלריך: **הוחמה** בהר **פטור.** וא"ת למ"ד לעיל (דף מב.) תחילתו בפשיעה וסופו בשאינו מחייב אמאי פטור הא תחילתו בפשיעה היה ול"ל דלא מחייב אלא בשאינו בפשיעה היה בא לתלות שאם לא היה מצינה אפשר שלא היה בא החושב כי היא לריכא לרבותיה דאפילו בהר מחייב ואע"ג דאי בעי מצי אמר לא הוה ידענא דאי הוה ידענא הוה מצינה ומיהו קשה דלמ"ד לעיל (דף לו:) גבי פשע בה ואינתה לשכר אפילו למ"ד חייב הכא פטור דמלאך המות הוא מה לי הכא מה לי התם וא"ת אילמי הפועלים (לקמן דף לג: ושם ד"ה מי) גבי הניח עדרו ובא לעיר ובא ארי ולרם פטור ומוקי לה רבה דעל בעידנא דלא עיילי לגינתי ופריך אבי תחילתו בפשיעה לעניין גבוי וסופו בשאינו בפשיעה לעניין ארי והתם אפילו לא פשע הוא ולא בא לעיר היה נאנס השומר ומאי פריך וי"ל דשמא אם היה מוליכן למרעה אחר קודם ביאת ארי כי כן דרך הרועים לרעות אלי היום בשדה זו ואלי היום בשדה אחר או שמא אם היה אם הארי היה יכל לבא אם לו היה מקיים היה גם את הארי ואת הדוב הבא עבדך ובאו אל לפרס לפרס בע"ג ורב אלפס פירש התם לאחיי לעניין חייב ואם אינו חייב אלא בשאינו בפשיעה אפילו הכי פטור דכיון דאי בעי מצי אמר לא הוה ידענא ואנן לא ידעינן אי בפשיעה אי בשאינו בפשיעה ספיקא הוא ומוטל על הנתבע להוציא מידי ספיקו ולא מצי אמר ליה אנא ידענא דבשאינו בפשיעה הוא דהא אנן לא ידעינן ואפילו הכי חייב כדאמרינן בפרק המפקיד (לעיל דף לו: ושם) לא מיבעיא כו' אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב להבאה לדגמא קטנה משמע לעיל דף מב. ד"ה אלא מאי ותוס' שם ד"ה אלא מאי ותוס' ב"ק דף ל. ד"ה אלא מאי ותוס' שבועות דף מה. ד"ה אלא מאי ותוס' ב"ב דף קכג. ד"ה אלא מאי ותוס' ע"ז דף ו. ד"ה אלא מאי ותוס' חולין דף קלב. ד"ה אלא מאי ותוס' ב"ק דף ל. ד"ה אלא מאי ותוס' שבועות דף מה. ד"ה אלא מאי ותוס' ב"ב דף קכג. ד"ה אלא מאי ותוס' ע"ז דף ו. ד"ה אלא מאי ותוס' חולין דף קלב. ד"ה אלא מאי

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מפני רעתה: [א] פשיטא בעי לזבוני במאה ולא אשכח וזבין במאתים וקא עייל ונפיק אזוזי לא קני אלא אי בעי לזבוני במאה ולא אשכח ואי טרח הוה משכח ולא טרח וזבין במאתים וקא עייל ונפיק אזוזי מאי כמוכר שדהו מפני רעתה דמי או לא [ב]תיקו: שכר את החמור ואת הקדר וכו' שוכר עליהן או מטעין: עד כמה שוכר עליהן אמר רב נחמן [ג]עד כדי שכרן איתיביה רבא לרב נחמן [ד]עד ארבעים וחמשים זוז אמר ליה כי תניא ההיא [ה]שבאתה חבילה לידו: **מתני'** השוכר את החמור [ו]להוליכו בהר והוליכו בבקעה בבקע' והוליכו בהר אפילו זו עשר מילין וזו עשר מילין ומתה חייב [ז]השוכר את החמור להוליכה בהר והוליכה בבקעה אם החליקה פטור ואם הוחמה חייב [ח]להוליכה בבקעה והוליכה בהר אם החליקה חייב ואם הוחמה פטור אם מחמת המעלה חייב [ט]השוכר את החמור והבריקה או שנעשית אגרייא אומר לו הרי שלך לפניך מתה או נשברה חייב להעמיד [י][לו] חמור: **גמ'** מ"ש רישא דלא קא מפליג ומאי שנא סיפא דקא מפליג אמרי דבי ר' ינאי רישא שמתה מחמת אויר דאמרינן [כ]אוירא דהר קטלה ואמרינן אוירא דבקעה קטלה ר' יוסי בר חנינא אמר כגון שמתה מחמת אובצנא רבה אמר כגון שהכישה נחש רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הא מני ר"מ היא דאמר כל המעביר על דעת של בעל הבית נקרא

רבי יוסי בר חנינא אמר **שמתה מחמת אובצנא.** שנתייגעה ממחת מלאכה ופף על גב דמתה ממחת מלאכה [כ] מ"מ כיון שאינה חייב שאם היה לו להוליכה בבקעה לא היתה ממייגעת אם לפי אמין טורח שם כמו בהר ולהכי חייב לפיל למ"ד בתחילתו בפשיעה וסופו בשאינו בפשיעה היה בא לתלות שאם לא היה מצינה אפשר שלא היה בא החושב כי היא לריכא לרבותיה דאפילו בהר מחייב ואע"ג דאי בעי מצי אמר לא הוה ידענא דבשאינו בפשיעה הוא דהא אנן לא ידעינן ואפילו הכי חייב כדאמרינן בפרק המפקיד (לעיל דף לו: ושם) לא מיבעיא כו' אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב להבאה לדגמא קטנה משמע לעיל דף מב. ד"ה אלא מאי ותוס' ב"ק דף ל. ד"ה אלא מאי ותוס' שבועות דף מה. ד"ה אלא מאי ותוס' ב"ב דף קכג. ד"ה אלא מאי ותוס' ע"ז דף ו. ד"ה אלא מאי ותוס' חולין דף קלב. ד"ה אלא מאי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הרי שלך וכו' ואם מתמת מלאכה פטור מ"מ כיון: (ב) ד"ה תיקו וכו' ואם מצא אבל בבקעה: (ג) תוס' ד"ה הוחמה וכו' אלא אומדין אם היה יכול: (ד) ד"ה כי וכו' ואם: (ה) בא"ד דה"ה כל שינוי:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אפילו וכו' שלא חש להאריך. עיין בשופט סי"ב הלוי מ"ש סי' ח:

הגהות הגר"א

[א] גמ' פשיטא כו'. נ"ב גירסת הרמב"ם מיבעיא להו זבין שוה מאה במאתן וקא עייל כו':

מוסף רש"י

אוירא דהר. ענה (לעיל לו:).

לו א ב מיי' פ"ח מהל' מכירה הלכה ה ועי' במ"מ שמע עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קל סעיף יג וסעיף יד:
לז ג ד מיי' פ"ט מהל' שכירות הלכה ד שמע עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שלג סעיף ו:
לח ה מיי' שם פ"ד הלכה ט שמ סעיף ג:
לט ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ב:
מ ז מיי' שם פ"ה הלכה ח"מ סי' שי סעיף ג: